

з'являються нові, набирають силу або слабшають і переорієнтовуються існуючі конкуренти. Тому підприємства, які перебувають у постійному пошуку напрямків утримання чи посилення своїх конкурентних позицій, повинні, перш за все, проводити діагностику зовнішнього середовища свого функціонування, а також внутрішніх процесів, які відбуваються на підприємстві.

ТОВ «Кіровоградський завод будівельних матеріалів №1» («КЗБМ №1») є одним з найбільших підприємств Кіровограда з виробництва цегли та інших будівельних виробів. Жорстка конкуренція на ринку їх споживання потребує від підприємства стабільноті, надійності та відповідальноті у відносинах зі споживачами та партнерами по бізнесу.

Основним конкурентом аналізованого підприємства є ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка», яке на сьогоднішній день є найпотужнішим підприємством України з виробництва цегли, що використовує свої виробничі потужності на 100%. Сьогодні компанія СБК займає 40% українського ринку лицьової керамічної цегли та 10% цегляного ринку України за обсягами продажів. У той час як ТОВ «КЗБМ №1» контролює лише 2,54% ринку. Проте, на нашу думку, це свідчить не про слабку конкурентну позицію підприємства, а про дотримання ним стратегії фокусування на окремому сегменті ринку.

Нами встановлено перелік наявних конкурентних переваг ТОВ «КЗБМ №1», що до них належать:

- висока репутація у споживачів та сприяння зростанню їх лояльності;
- імідж надійного партнера;
- наявність надійних каналів збути;
- можливість диверсифікації у сферах з великим ринковим потенціалом;
- вигідне географічне розташування;
- досвід роботи на ринках виробництва будівельних матеріалів, та пов'язана з цим наявність ключових навичок для ефективної конкуренції;
- наявність висококваліфікованих кадрів та творчого підприємницького менеджменту;
- контролювання значної долі ринку Кіровоградської області.

Нами було проведено SWOT-аналіз діяльності підприємства, на основі якого розроблено заходи щодо покращення його конкурентної позиції:

- подальше зміцнення стосунків з існуючими клієнтами (споживачами);
- дослідження найважливіших стратегічних груп, їх сильних та слабких сторін та виявлення конкурентних переваг (власних та конкурентів);
- організація досліджень про стан ринку та потреби покупців;
- пошук шляхів для скорішого оновлення потужностей, зниження собівартості продукції;
- застосування ефективних методів ціноутворення;
- пошук напрямків диференціації продукції і послуг;
- вивчення та впровадження технологічних та інноваційних змін;
- впровадження на підприємстві дільниці з виробництва облицювальної цегли (розрахунки економічного ефекту, який становить близько 15 тис. грн., доводять доцільність даного заходу).

Література

1. Азоев Г. Л., Челенков А. П. Конкурентные преимущества фирмы. – М., 2000. – 459 с.
2. Порттер Майкл Е. Стратегия конкуренции. Пер. з англ. – К. Основи, 2002. – 390 с.
3. Фатхутдинов Р. А., Осовська Г. В. Управління конкурентоздатністю організації: підручник / ред. Г. В. Осовська. – К.: Кондор, 2009. – 470 с.

Іvasечко В.О., магістр. гр. ЕК-13 МБ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Харченко І.В.

Кіровоградський національний технічний університет

ІНВЕСТИЦІЇ В ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА РИНКОВА ПРИВАБЛИВІСТЬ

В статті порушується питання щодо обґрунтування доцільності виробництва продукції на українському підприємстві.

Для України як незалежної держави важливим є повне енергозабезпечення власних потреб, тобто енергонезалежність в зв'язку з дефіцитом енергетичних потужностей і палива. Особливо гостро така проблема стоїть в гірських та віддалених місцевостях. враховуючи незначний попит на електроенергію в таких місцевостях, місцеві Обленерго не зацікавлені в спорудженні ліній електропостачання.

Як можна вирішити такі питання? Шляхом використання місцевих енергоресурсів – вітру, води, сонця. Наприклад, шляхом створення міні-ГЕС. Це дасть можливість достатньо легко і дешево вирішити проблеми енергопостачання в місцевостях, які розташовані далеко від ЛЕП, проведення в місцевості ліній електропостачання вимагає значних коштів, часу та кваліфікованих кадрів.

Нагромадивши досвід роботи в умовах конкуренції і маючи в своєму розпорядженні кваліфіковані кадри фахівців, керівництво ПАТ «Цукрогідромаш» має намір шляхом впровадження цілого ряду заходів підвищити ефективність роботи і розвивати новий напрям по енергозберігаючим технологіям. У зв'язку з

дефіцитом енергетичних потужностей і палива, перебудовою організації робіт з питань енергозбереження і з метою економії витрат електроенергії. В ПАТ «Цукрогідромаш» розроблені конструкції і виготовлені дослідні зразки насосів, сучасна система управління яких дозволяє економити до 50% електроенергії. Ці насоси можуть також використовуватися як міні-ГЕС в місцевостях, де є водні ресурси з достатньою швидкістю течії (гори Криму, Карпати).

Але проблема полягає в тому, що підприємство не має достатньо коштів для початку цього проекту. В такому випадку залучають інвесторів та складають бізнес-план.

Бізнес-план складається для зовнішніх та внутрішніх користувачів. Добре підготовлений бізнес-план може служити основою для виправдання довіри інвесторів і кредиторів, переконання їх у потенційних можливостях керівництва компанії компетентно представляти їхні інтереси і таким чином підтверджувати, що ці керівники заслуговують на фінансову та стратегічну підтримку [1,2.3.4.5.6. с.101].

Він також має важливе значення для самого управлінського персоналу, забезпечуючи йому можливість визначення майбутніх стратегічних напрямків діяльності й того, яким чином та в які терміни ці стратегічні цілі можуть бути досягнуті. Бізнес-план точно визначає зміст цілей підприємства, а також час і шляхи їхнього досягнення. Понад це, бізнес-план слугує основою механізму поточного планування оперативної і фінансової діяльності [9].

Тобто бізнес-план - це критична стартова позиція і базис всієї планової та виконавчої діяльності підприємства. Це найбільш важливе джерело стратегічної інформації, напрямків діяльності керівництва, що будуть прямо впливати на майбутні результати роботи підприємства. Бізнес-план дає раціональне обґрунтування заходів, що вживаються для підвищення прибутковості підприємства [1,2].

Складання бізнес-плану - це також процес самооцінки компанії. Саме даний аспект процесу розробки бізнес-плану робить його дуже важливим для діючого підприємства. Така робота повинна здійснюватися на регулярній основі, навіть якщо залучення додаткового фінансування не є основним завданням. Самооцінка компанії, наприклад, може бути здійснена у зв'язку із складанням бюджету витрат капіталу на найближчий рік

Весь бізнес-план або окремі його розділи повинні широко обговорюватися. Залежно від виду бізнесу до роботи в команді можуть бути залучені фахівці з маркетингу, матеріально-технічного постачання, зв'язків з громадськістю, організації праці, фахівці з юридичних питань, різноманітні технічні фахівці та інші. Якщо є потреба, то окремі фахівці можуть залучатися для даного випадку.

Майбутнім покупцям ми хочемо запропонувати параметричний ряд осьових насосів, заради виробництва якого задумується весь проект В ПАТ «Цукрогідромаш» розроблені конструкції і виготовлені дослідні зразки насосів двостороннього входу з горизонтальним роз'ємом, осьових та інших, сучасна система управління яких дозволяє економити до 50% електроенергії. Осьові насоси можуть використовуватися як міні-ГЕС в місцевостях, де є водні ресурси з достатньою швидкістю течії (гори Криму, Карпати).

Насоси осьові - О-35, О-42, ОВ2-2500-4,2, для цукрової промисловості, систем зрошування, теплових та атомних електростанцій, великих та середніх промислових підприємств, великих та середніх сільськогосподарських підприємств державної і колективної форм власності, що будуть використовувати насоси ОВ для зрошування с/г угідь (Крим); підприємств або приватних власників, що захочуть улаштувати міні-ГЕС.

Важливим показником для отримання прихильності кредитора або інвестора є визначення внутрішньої норми доходності проекту. Для її визначення треба розрахувати щорічні грошові потоки повернення грошей інвестору або кредитору, виходячи з графіку сум повернення кредиту та виплат дивідендів.

Таблиця 1

Визначення суми грошових потоків

Рік	Величина повернених інвестицій, тис. грн.	Сума винагород, тис. грн.	Загальна сума грошового потоку, тис. грн.
1-й рік	600	200	800
2-й рік	400	400	800

Внутрішня норма доходності визначається за умови, що Чиста Терпіння Вартість (різниця між величиною інвестованого капіталу та дисконтованих грошових потоків) повинна бути рівною нулю. За даними проекту внутрішня норма доходності дорівнює 38%, що перевищує вартість капіталу. Доведемо це розрахунком.

Таблиця 2

Перевірка величини ВНД

Рік	Загальна сума грошового потоку, тис. грн.	Відсотковий фактор при 38% дисконтуванні	Поточна вартість грошового потоку, тис. грн..
1-й рік	800	0,7246	580
2-й рік	800	0,525	420
Загальна сума			1000

Таблиця 3

Визначення Чистої Теперішньої Вартості проекту

Роки	Грошові надходження, тис. грн.	Грошові витрати, тис. грн.	Різниця доходів і витрат, тис. грн.	Коефіцієнт дисконтування при 25% нормі	Дисконтований грошовий потік, тис. грн.
0		1000	1000	1	-1000
1	9900	8495	1405	0,8	1124
2	19800	13914	2886	0,64	1847
Всього ЧТВ					1971

Ринкова економіка чутлива до змін умов господарювання. Це її сила. Але це може мати і зворотну дію. Тому треба визначити чутливість проекту до зміни умов реалізації.

Таблиця 4

Визначення чутливості ЧТВ проекту до зміни умов реалізації проекту

Найменування показника	Одиниця виміру	Значення показника
ЧТВ проекту при нормі дисконту 25%	Тис. грн.	1971
Чутливості ЧТВ проекту до зміни обсягів реалізації	%	6,4
Чутливості ЧТВ проекту до зміни цін реалізації	%	6,4
Чутливості ЧТВ проекту до зміни цін ресурсів	%	4,4

Таблиця 5

Визначення ризику проекту методом сценаріїв

Найменування показника	Одиниця виміру	Значення показника
ЧТВ проекту при нормі дисконту 25%	Тис. грн.	1971
Умови пессимістичного сценарію		
1. Зменшення обсягів реалізації	%	5
2. Зменшення цін реалізації	%	5
3. Збільшення цін ресурсів	%	5
Пессимістичний рівень ЧТВ	Тис. грн.	276
Ризик реалізації проекту при пессимістичному сценарії	Тис. грн.	1695

Таким чином ми довели доцільність реалізації даного проекту.

Література

- Гальчинський А.С. Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі? - К.: Укр.прометей. 1996 - 160 с
- Бизнес-план инвестиционного проекта. Практическое пособие /Под ред. Иванниковой Й.А. - М.: Экспертное бюро, 2007, 112 с.
- Бизнес-план. Методическое материалы /Под ред. Маниловского Р.Г. - М.: Финансы и статистика, 2007. - 160 с.
- Бизнес-план: Отечественный и зарубежный опыт: Современная практика и документация /Под общ.ред.Попова В.М. - Чебоксары-. : Волго-Вятский региональный центр Ассоциации Российских вузов, 2008. -262 с.
- Близквелл З.Как составить бизнес-план. Пер.с.англ.-М.;ИНФРА - М, 2006. - 160 с.
- Липенц И.В. Бизнес-план - основа успеха: Практическое пособие. - М.: Машиностроение, 2002. - 80 с.
- Пелих А.С. Бизнес-план. - М.: Ось-89, 1996. - 96'с.
- Пособие ЗРНСТ енд ЯНГ по составлению бизнес-плана /Пер. с англ. - М. : Джон Уайли енд Санс, 2005. - 224 с.
- Сахгидромаш“-50 лет на рынке насосного оборудования. Імперія нерухомості. Всеукраїнський журнал. №27, 2012 рік

Ігнатчук Я.М., студ., Гарват О.А., к.е.н., доц.
Хмельницький національний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Однією з найважливіших проблем на сучасному етапі розвитку економіки України є проблема підвищення ефективності використання ресурсу робочої сили підприємств. При всьому різноманітті існуючих підходів до розв'язання цієї проблеми в різних промислово-розвинених країнах основними найбільш загальними тенденціями є такі: формалізація методів і процедур відбору кадрів, розробка наукових критеріїв їх оцінки, аналіз потреби в управлінському персоналі, формування резерву кадрів, підвищення обґрутованості кадрових рішень та розширення їх гласності, системна ув'язка господарських і державних рішень з основними елементами кадрової політики.

Проблеми у сфері використання персоналу і повсякденна робота з кадрами, в найближчій перспективі будуть постійно перебувати в центрі уваги вищого керівництва. Тому метою даного дослідження є висвітлення найбільш значимих засад ефективного формування та використання персоналу підприємств.

Аналіз останніх результатів досліджень в сфері праці показав, що проблемам ефективності праці